

Titulació	Tipus	Curs
Història de la Ciència: Història, Patrimoni i Comunicació Científica	OB	1

Professor/a de contacte

Nom : Miquel Carandell Baruzzi

Correu electrònic : miquel.carandell@uab.cat

Equip docent

Cristina Sans Ponseti

Ariadna Ferrer March

Anyely Marín Cisneros

Edward Isaac Somerville

Jaume Sastre Juan

Michele Catanzaro

Carlos Tabernero Holgado

Jaume Valentines Álvarez

Equip docent (extern a la UAB)

Emma Sallent - emma.sallent@ub.edu

Alfons Zarzoso - azarzoso@imf.csic.es

Oliver Hochadel - oliver.hochadel@imf.csic.es

Idiomes dels grups

Podeu consultar aquesta informació al [final](#) del document.

Prerequisits

No n'hi ha.

Objectius

Aquesta assignatura té l'objectiu principal de capacitar l'alumnat en l'anàlisi de la cultura material de la ciència (instruments, espais, col·leccions, arxius...) i els processos de circulació de coneixement, proporcionant les eines teòriques i pràctiques necessàries per incorporar les perspectives crítiques de la història de la ciència als àmbits de la gestió del patrimoni científic i de la comunicació de la ciència.

Resultats d'aprenentatge

- CA06 (Avaluar críticament els diferents enfocaments en el plantejament de problemes en els àmbits de la definició i gestió de patrimoni científic i de la comunicació científica.) Avaluar críticament els diferents enfocaments en el plantejament de problemes en els àmbits de la definició i gestió de patrimoni científic i de la comunicació científica.
- CA07 (Elaborar bibliografies crítiques sobre problemes específics en els àmbits de la definició i la gestió de patrimoni científic i de la comunicació científica.) Elaborar bibliografies crítiques sobre problemes específics en els àmbits de la definició i la gestió de patrimoni científic i de la comunicació científica.
- CA08 (Comunicar de manera rigorosa a públics especialitzats i no especialitzats l'impacte dels biaixos de gènere i les desigualtats en els processos de professionalització científica, amb arguments ben fonamentats i adaptant el discurs al context.) Comunicar de manera rigorosa a públics especialitzats i no especialitzats l'impacte dels biaixos de gènere i les desigualtats en els processos de professionalització científica, amb arguments ben fonamentats i adaptant el discurs al context.
- KA05 (Descriure amb precisió els processos de definició i gestió del patrimoni científic i de circulació i transmissió de coneixement científic al llarg de la història i en el context actual.) Descriure amb precisió els processos de definició i gestió del patrimoni científic i de circulació i transmissió de coneixement científic al llarg de la història i en el context actual.
- KA06 (Definir amb precisió els eixos teòrics i metodològics dels debats i temes controvertits d'actualitat en la història de la ciència, la definició i gestió del patrimoni científic i la comunicació científica.) Definir amb precisió els eixos teòrics i metodològics dels debats i temes controvertits d'actualitat en la història de la ciència, la definició i gestió del patrimoni científic i la comunicació científica.
- KA07 (Descriure amb precisió els biaixos de gènere i desigualtats de drets i oportunitats presents històricament i actualment en els processos de professionalització científica, i identificar-ne els principals factors i contextos que els han condicionat.) Descriure amb precisió els biaixos de gènere i desigualtats de drets i oportunitats presents històricament i actualment en els processos de professionalització científica, i identificar-ne els principals factors i contextos que els han condicionat.
- SA06 (Distingir els diferents enfocaments en el plantejament de problemes historiogràfics i pràctics en els àmbits de la definició i gestió del patrimoni científic i de la comunicació científica.) Distingir els diferents enfocaments en el plantejament de problemes historiogràfics i pràctics en els àmbits de la definició i gestió del patrimoni científic i de la comunicació científica.
- SA07 (Analitzar críticament els mecanismes de producció i gestió de narratives sobre la ciència i el seu patrimoni, i incorporar-hi les dimensions de gènere, raça, classe, materialitat i poder.) Analitzar críticament els mecanismes de producció i gestió de narratives sobre la ciència i el seu patrimoni, i incorporar-hi les dimensions de gènere, raça, classe, materialitat i poder.
- SA08 (Analitzar críticament els mecanismes de producció i edició de narratives de la comunicació i sobre aquesta i la divulgació científica, i incorporar-hi les dimensions de gènere, raça, classe, materialitat i poder.) Analitzar críticament els mecanismes de producció i edició de narratives de la comunicació i sobre aquesta i la divulgació científica, i incorporar-hi les dimensions de gènere, raça, classe, materialitat i poder.

Continguts

Aquesta assignatura planteja com les dimensions material i comunicativa de la ciència formen part fonamental dels processos de creació de coneixement científic en el passat i en el present. En les diferents sessions es proporcionen les eines teòriques i pràctiques necessàries per incorporar les perspectives crítiques de la història de la ciència des de la cultura material i la comunicació científica, alhora que es capacita en el disseny i producció de continguts professionals en aquests àmbits.

L'assignatura començarà amb una sessió introductòria on es descriuran les seves característiques i peculiaritats, així com la seva avaluació. A partir d'aquí, l'assignatura constarà de dos grans blocs, el primer

dedicat al patrimoni i el segon dedicat a la comunicació. Cadascun d'aquests grans blocs començarà amb una classe teòrica dedicada a explorar les historiografies del patrimoni científic i la comunicació científica i acabaran amb una sessió pràctica.

Així, l'assignatura estarà estructurada de la següent manera:

1. Presentació del Mòdul Patrimoni i Comunicació Científica

Patrimoni

2. Marcs historiogràfics - Patrimoni

3. Gabinetes de meravelles: Salvadoriana

4. Cossos exhibits: Teatre Anatòmic

5. Patrimoni, coneixement i colonialisme: Museu Marítim

6. Acadèmies científiques: RACAB

7. Museu i ciències naturals: Museu Martorell

8. Medicina, Arquitectura, Urbanisme

9. Patrimoni Industrial i Nació: MNACTEC

10. Pràctica de cultura material

Comunicació

11. Marcs historiogràfics - Comunicació

12. Periodisme científic I

13. Periodisme científic II

14. Mitjans de masses: ràdio, cinema i televisió

15. Animals, drets dels animals i comunicació científica

16. Interactivitat: el museu de la ciència

17. Veus activistes: zones d'intercanvi, contracultura i diversió

18. Xarxes de ciència ciutadana

19. Classe pràctica comunicació

20. Conclusió mòdul i mercat laboral

Activitats formatives i Metodologia

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Classes Teòrico-Pràctiques	60	2,4	CA06, CA07, CA08, KA05, KA06, KA07, SA06, SA07, SA08
Treball Autònom	150	6	CA06, CA07, CA08, KA05, KA06, KA07, SA06, SA07, SA08
Tutories i elaboració treballs pràctics	40	1,6	CA06, CA07, CA08, KA05, KA06, KA07, SA06, SA07, SA08

A més de posar a l'abast de l'estudiant les eines teòriques necessàries, aquesta assignatura pretén tenir una orientació eminentment pràctica. El primer bloc de l'assignatura, dedicat al patrimoni, utilitzarà les sessions realitzades insitu a espais patrimonials de la ciència, com el Jardí Botànic, el Teatre Anatòmic o el Museu de la Ciència i la Tècnica de Terrassa, per presentar als alumnes les eines necessàries per gestionar i analitzar el patrimoni científic. El segon bloc, presentarà als alumnes eines teòriques per analitzar críticament diferents tipologies de comunicació científica, a la vegada que, dotarà els alumnes de les eines pràctiques de diferents tipologies de comunicació científica.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, perquè l'alumnat completi les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura.

Avaluació

Activitats d'avaluació continuada

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Informe Patrimoni	30%	0	0	CA06, CA07, CA08, KA07, SA06, SA07
Exercicis Patrimoni	20%	0	0	CA06, CA07, CA08, KA05, KA06, KA07, SA06, SA07
Article Periodístic	30%	0	0	CA06, CA08, SA08
Exercicis Comunicació	20%	0	0	CA06, CA07, CA08, KA05, KA06, KA07, SA06, SA08

L'avaluació continua d'aquesta assignatura estarà dividida en els dos blocs de l'assignatura (comunicació i patrimoni). En cada bloc, l'estudiant haurà de presentar un treball final (informe patrimonial i article periodístic) i realitzar exercicis insitu a les sessions de cada bloc.

1. Informe patrimoni (30% de la nota global): Elaboració d'un informe d'anàlisi d'un element patrimonial de la ciència, la tecnologia o la medicina.
2. Exercicis en les sessions de Patrimoni (20% de la nota global): Participació activa en les sessions i realització d'un exercici breu avaluable a l'aula de la secció de Patrimoni.
3. Article periodístic (30% de la nota global): Elaboració d'un article periodístic amb la qualitat i els elements necessaris per ser publicat a UAB Media (<https://uab.media/>). L'article serà treballat en diferents sessions del mòdul i preparat per la seva publicació.
4. Exercicis en les sessions de Comunicació (20% de la nota global): Participació activa en les sessions i realització d'un exercici breu avaluable a l'aula de la secció de Comunicació.

En aquesta assignatura es permet l'ús de tecnologies d'Intel·ligència Artificial (IA) com a part integrant del desenvolupament del treball, sempre que el resultat final reflecteixi una contribució significativa de l'estudiant en l'anàlisi i la reflexió personal. L'estudiant haurà de: (i) identificar quines parts han estat generades amb IA; (ii) especificar les eines utilitzades; i (iii) incloure una reflexió crítica sobre com aquestes han influït el procés i el resultat final de l'activitat. La no transparència de l'ús de la IA en aquesta activitat avaluable es considerarà falta d'honestedat acadèmica i comporta que l'activitat s'avalui amb un 0 i no es pugui recuperar, o sancions majors en casos de gravetat.

Bibliografia

Bibliografia i altres recursos:

Al blog [Sabers en Acció](#) hi trobareu moltes entrades vinculades a les temàtiques que tractarem a classe.

A la web de la SCHCT podeu consultar les [rutes virtuals pel patrimoni científic](#) de Barcelona.

Comunicació científica a la UAB a [UABDivulga](#) i espai de pràctiques de periodisme i comunicació a [UABMedia](#).

Adams, Annmarie. *Medicine by design: the architect and the modern hospital, 1893-1943*. U of Minnesota Press, 2008.

Bennett, Tony (1988), "The exhibitionary complex", *New Formations* iv, pp. 73-102.

Carandell Baruzzi, Miquel (2021), *The Orce Man: Controversy, Media and Politics in Human Origins Research*, Brill.

De la Torre, Marta, ed. (2002), *Assessing the Values of Cultural Heritage. Research Report*, The Getty Conservation Institute.

Dierig, Sven; Lachmund, Jens; Mendelsohn, J. Andrew. "Introduction: toward an urban history of science", *Osiris*, 2003, vol. 18, p. 1-19.

Epstein, Steven (1996), *Impure Science: AIDS, Activism, and the Politics of Knowledge*, University of California Press.

Gaskell, Ivan, and Sarah Anne Carter eds. (2020), *The Oxford Handbook of History and Material Culture*, Oxford Handbooks.

Harrison, Rodney (2020), *Heritage Futures: Comparative Approaches to Natural and Cultural Heritage Practices*, University College London.

Hochadel, Oliver and Nieto-Galan, A. (2017), *Barcelona: an urban history of science and modernity, 1888-1929*. Routledge, Taylor & Francis Group.

Jordanova, L. J. (2012), *The look of the past: visual and material evidence in historical practice*, Cambridge University Press.

MacDonald, Sharon (1998), "Exhibitions of Power and Powers of Exhibition: An Introduction to the Politics of Display", in MacDonald, Sharon ed., *The Politics of Display: Museums, Science, Culture*. Routledge, pp. 1-5.

Nieto-Galan, Agustí (2011), *Los públicos de la ciencia. Expertos y profanos a través de la historia*, Marcial Pons.

Oevermann, Heike i Mieg, Harald, eds. (2014), *Industrial Heritage Sites in Transformation: Clash of Discourses*, Routledge.

Pardo-Tomas, José; Zarzoso, Alfons, Sánchez-Menchero, Mauricio, eds. (2019), *Cuerpos mostrados. Regímenes de exhibición de lo humano. Barcelona y Madrid, siglos XVII-XX*, Siglo XXI editores-Anthropos.

Pardo Tomás, José (2014), *Salvadoriana: el gabinete de curiositats de Barcelona*. Museu de Ciències Naturals de Barcelona.

Perrin, Andrew J.(2002) "Making Silicon Valley: Culture, representation, and technology at the Tech museum. *The Communication Review*, 2002, vol. 5, no 2, p. 91-108.

Sastre-Juan, Jaume (2016), "La inocencia de pulsar un botón. Una mirada histórica y crítica a los orígenes de la interactividad en los museos de la ciencia", *Investigación y Ciencia*: 12-13.

Sastre-Juan i Jaume Valentines-Álvarez (2026), *La cultura científica de la Transición: La cultura científica de la Transición: Museos, ciencia y política en la Barcelona pre-olímpica*, Bellaterra Edicions.

Smith, Laurajane (2006), *Uses of Heritage*, Routledge.

Söderqvist, Thomas (2010) "The participatory museum and distributed curatorial expertise", *NTM Zeitschrift für Geschichte der Wissenschaften, Technik und Medizin*, vol. 18, no 1, p. 69-78.

Somerville, Ned and Carandell Baruzzi, Miquel (2023), "[Museització dels espais hospitalaris barcelonins. El cas de l'Hospital de Sant Pau](#)" in Zarzoso, A. & Barceló-Prats, J. (eds.). *Barcelona hospitalària. La ciutat i els seus hospitals, segles XIV-XX.*. Muhba, pp. 529-540.

Somerville, Ned (2021), "The musealization of Barcelona's industrial past", tesi doctoral, Universitat Autònoma de Barcelona.

Thompson, John B. (1995), *Los media y la modernidad: una teoría de los medios de comunicación*, Paidós.

Zarzoso, Alfons, y Maribel Morente (2020), *Cuerpos representados: objetos de ciencia artísticos en España, siglos XVIII-XX*, Sans Soleil Ediciones.

Programari

No s'aplica.

Grups i idiomes de l'assignatura

La informació proporcionada és provisional fins al 30 de novembre.
A partir d'aquesta data, podreu consultar l'idioma de cada grup a través d'aquest [enllaç](#). Per accedir a la informació, caldrà introduir el CODI de l'assignatura

Tipus de docència	Grup	Idioma	Semestre	Torn
(TEm) Teoria (màster)	1	Català/Castellà	primer quadrimestre	tarda